

DAĞLI

YAVUZ BAHADIROĞLU

KELEBE

Yavuz Bahadıroğlu

Asıl adı Niyazi Birinci olan yazar kendisini şöyle anlatıyor:

"Öz geçmiş nedir ki? Öz geçmiş önemsiz bir ayrıntıdır. Zaten benim kuşağın (1945) öz geçmiş de yoktur. Yirmili yaşların son kertesine doğru gazeteciliğe başladım (1971). Önümde büyük hedefler, yüreğimde heyecanlı çırpıntılarla yıllar boyu yazdım. Gecem gündüzüm birbirine girdi. Uykuda bile yaşadım. Benim için yazmak, sevmek ve yaşamaktır.

Romanlarıma, 'tarihî roman' dediler ama ben onları hiçbir zaman öyle görmedim. Bence yazdıklarım tarihî roman değil, beneniz tarihin romanını yazıyorum. Yani tarihî olguyu romanlaştırıyorum.

Yıllar boyu sorularımı kendime sakladım. Kimselere açamadım. Açamazdım çünkü bazı soruları düşünmek kadar sormak da yasaktı. Sorularınız gırtlığınızda dizilir, soluksuz kalırdınız. Yıllar boyu soluksuz kaldım. Soluksuzluk aslında yeni bir soluktur. Ben nefesim daraldıkça düşünüyor, hayatla ölüm arasındaki ince çizgide varlık arıyordum. Kalıplar işte o çizgide kırıldı. Kitaplarım o çizgide doğdu. O çizgide kitaplaşmaya başladığımı hissettim. Hayat, hayal ile o çizgide iç içe girdi.

Kitaplarım benim sığınaklarımdır. Onlarla yalnızlıktan kurtulurum. Kendimi hâlâ satırlarda çözmeye çalışır, geçmişimin en görkemli hikâyelerini sayfalarda ararım. Bir bakıma her kitabım, kayıp öz geçmişimi yazar.

Kitaplarımla ben ortak bir hikâyenin parçalarıyız. Özellikle tarih üzerine yaptığım çalışmalar, yayımladığım kitaplar, verdiğim konferanslar 20 Kasım 2004'te bana "Tarihi Sevdiren Adam" ünvanını kazandırdı. Bu, hayatım boyunca aldığım en güzel ödüldür. Zaman içinde roman, hikâye, çocuk kitabı, araştırma, oyun, senaryo ve fikrî eserler olmak üzere yüzlerce çalışmaya imza attım çok şükür. Ulusal bir radyoda 'Hayatın Yorumu' başlıklı günlük yorumlarımı, televizyon programlarımı, günlük bir gazetede köşe yazarlığımla gazeteciliğimi sürdürdüm, birçok projeye danışmanlık yaptım.

Kıscası, kitaplarımla ben ortak bir serüveniz."

21 Ocak 2021 tarihinde İstanbul'da vefat eden Yavuz Bahadıroğlu Eyüpsultan hazinesine defnedilmiştir.

DAĞLI

BASARKEN BASILMAK

"Hey aptal oğlum! Sana sesleniyorum. Nikola, duyuyor musun?"

Genç Nikola, askerlerin en önünde yürüyordu. Rus ordusunda vuruşa vuruşa ihtiyarlayan ve ancak sekizinci yaralanmasından sonra taltifen çavuş yapılan babası Mihailov'un sesini duyunca gülererek döndü:

"Ne var baba?" dedi umursamaz.

"Eğlen hele, azıcık yavaş."

Yetişince dik dik oğlunu süzdü, bakışlarında biraz sevgi biraz takdir ve alabildiğine öfke vardı.

"Aptal oğlum, bir kere orduda olduğunu unutup, ne var baba demeyeceksin. İkincisi, be nimle konuşurken 'hazır ola' geçeceksin ve üçüncüsü, en önden gitmeyeceksin."

"Diğerleri neyse ne de baba..."

"Baba değil, Çavuşum diyeceksin, eşşek oğlum."

"Başüstüne," dedi selam çakararak, "Çavuşum, diğerleri neyse ne de baba yani Çavuşum, en önden gitmeme emrini pek anlayamadım."

"Anlayamazsın tabii, benim gibi yılların orduda geçse, postu deldire deldire sakalı ağartsan çok iyi anlardın. Dinle beni, seni bu dağ başlarında Şeyh Şâmil'in delilerine deldirip, köyde yolunu gözleyen annene yek başıma dönmek istemiyorum."

"Belli olmaz, bir bakmışsın baba, yani Çavuşum, dönememişsin geriye, kan revan içinde kalakalmışsın bir ağaç altında, çürümüş gitmişsin."

"Sus be!" diye aksileşti Çavuş Mihalov, "ben konuşurken edebinle susmayı öğren önce, askerliği maskaralık mı bellersin? Ne hâlse, ben ne yapar yapar geriye dönerim eşşek oğlum, böylece belle, yaralanırım evet, belki esir de olurum ama mutlaka dönerim. Bu sefer ayaksız, ertesi sefer kolsuz... Dönerim ya ona bak. Sensiz dönünce ne olur?"

"Ne olur?"

"Anan karşıma geçer. 'Mihalov, Allah'ın cezası herif, oğlum nerede?' diye sorar. Ne derim, 'sus şom ağızlı karı, oğlum dağda öldü, dağlılar kan revan içine kodular, geberttiler oğlunu...' Neyse, bu yüzden önden gitmeni istemiyorum, anlaşıldı mı? Evet evet, tamam kayırıyorum, söylesene kim kimi kayırmıyor ki? Yüzbaşımız bu bölükten tam on kişiyi kayırıyor, kimi memleketlisi kimi rüşvetlisi. Başkumandan bile adam kayırmıyor mu? Hatırı sayılır, kendisi gibi kodamanların evlatlarını kalemde tutmuyor mu? Ben niye korumayacakmışım? Üstelik oğlumu, eşşek oğlumu, korurum. Diyeceğim ön safa geçme, acemisin, sözlerime kulak

vermeye bak. Aksi hâlde nereden çıkacağı belirsiz dağlıların ilk ateşinde boylu boyunca yeri öpersin.”

“Sen ne demektesin baba, şey Çavuşum, sabırsızlanıyorum ki bu kadar olur. Bir an önce Şeyh Şâmil’in adamlarıyla karşılaşmaya can atıyorum. İlk önüme çıkacak dağlının karnına bütün kurşunları boca edeceğim, ant içtim.”

Çavuş Mihalov, kabarası bol çizmeleriyle yeri tekmeledikten sonra:

“Andının üstüne bir soğuk su iç bulursan, en iyisi bu. Hay aptal oğlum, ben ne demekteyim sen ne demektesin? Boş kahramanlığa hevesin kabarmasın sakın, Rus ordusunda kahramanlara enayi gözüyle bakarlar.”

“Ama madalya verirler.”

Boşlukta küt ellerini rakkase gibi salladı:

“Madalya ile karnın doyacaksa benimkileri vereyim. Kendine çok dikkat et diyorum, kulağına küpe olsun. Gebermene bir şey dediğim yok ama anana hesabını vermek var ki gözümü korkutan budur.”

Yere tükürdü Mihalov:

“Peh... Savaşmış da ölmek de varmış. Bana ne be! Savaşı çıkaran Çavuş Mihalov mu? Gelip bir defa olsun sordular mı. ‘Hey Mihalov savaş çıkaralım mı, ne dersin?’ Çıkarmayın derdim tövbeler tövbesi, savaş rezilliktir derdim, hele dağlılarla savaş büsbütün rezilliktir, rezilliğin daniskasıdır derdim. Niçin dersen, bu dağlılar esir olmamak için savaşıyor, ya biz? Onları esir etmek için savaşıyoruz. Anladın mı akılsız oğlum, kafanı kurcalayan başka sorun var mı?”

"Var baba..."

"Defoll! Gözüme gözükme! Densize bakın yahu, sorusu varmış, eşşek, Moskova eşşegi! Çavuşa bir erin soru sorduğu nerede görülmüş? Hep dinleyeceksin ve başüstüne deyip sert bir dönüşle çekileceksin."

Nikola güldü. Babasının bu hâllerine bekleğinden beri alıştı. Kaba saba görünüşü içinde müthiş bir sevgi sakladığını biliyordu. Annesini döverken bile sevgisini bağırdı:

"Yemin olsun gebertirdim karı, ne halt edeyim ki seni seviyorum," derdi.

Gülümsemesini dudaklarından silmeden selam durdu.

"Başüstüne Çavuşum."

Elinin tersiyle iter gibi yaptı Çavuş:

"Hadi hadi..."

Nikola savuştuktan sonra Mihalov eski arkadaşı Onbaşı İvanov'a gitti.

"Şimdiki gençlerde iş kalmadı İvanov," diye dert yandı, "ölümüne âdeta koşuyorlar."

"Ne demezsin dostum, koşanları çok gördüm, sonunda mutlaka istediklerine kavuştular, tabii geçmişlerine de. Sonra ne olur bilir misin? Anaları veya yürüyemeyecek derecede yaşlı babaları Petersburg'a çağırılır, merasimle bir madalya takılır göğsüne. Artık yaşadıkları müddetçe evlatlarının aptalca ölmesini kahramanlık belleyip madalyayı dillere destan ederler, övünür dururlar."

Gözleri daldı:

“Böyle birini tanıyıştım, hâlâ da tanıyorum. Canına yandı-
ğımın, onun zoruyla askere yazıldım zaten. Hoş, yazılma-
sam zorla alacaklardı ya, hiç değilse altı ay kazanacaktım,
yani altı ay daha çocuklarımla birlikte oturacaktım.”

“Kimdi, baban mı?”

Başını müsbet manada salladı:

“Babam ya, iki oğlunu muharebelerde kaybeden babam. Onlardan arta kalan altın suyuna batırılmış madalyaları göğsünde şakırdata şakırdata, hemen her gün aynı şeyleri üflerdi kulağıma: ‘Son oğlum korkak çıktı.’ İhtiyar kafasını takmıştı işte, ille beni de diğerleri gibi madalya yapıp göğsüne takacaktı.”

Çavuş Mihalov şaşkın şaşkın arkadaşına baktı:

“Ya hu ben seni gönüllü bellemiştim. Kabahat bende değil ama listede adının karşısına kırmızı yazıyla koskoca bir ‘Gönüllü’ yazmışlar. Seni tanıdıktan sonra da içime dert oldu. Ya hu dedim kendi kendime, bu çocuk pek de aptala benzemiyor ama bu gönüllülük neyin nesi?”

Onbaşı İvanov yüzünü astı:

“Babamın zoru,” dedi küskün; “ille de yazılayım diye tutturdu, karımı bile kandırdı. O da durdu kışkırtmaya. Bana korkak denmesine tahammül edemezmiş, köydeki arkadaşlarının yüzüne bakamaz olmuş, korkak adamın karısı falan gibi laflar atarak alaya alıyorlarmış.”

“Ya hu anlatsaydın kadına, dul kalmaktan iyidir diye.”

“Anlatmam olur mu, tutturdu işte, laf geçmedi ki. Rahatım, huzurum gitti, kimse benimle konuşmaz oldu. Kalktım